

אבל אם לא השיאה, לא. אין שמין את דעתו, אלא נותנים לפי הנכסים.

קא משמע לן שמואל, דטעמא דרבי יהודה משום דאזלינן בתר אומדנא. לא שנא השיאה, ולא שנא לא השיאה.

והאי דקתני "השיאה" — להודיעך כהן דרבנן. דאף על גב דהשיאה לראשונה, וגלי דעתיה כמה הוא רוצה ליתן לנדוניית בתו, בכל זאת, בנישואי בתו השניה, שהיו לאחר שהוא מת — לא אזלינן בתר אומדנא.

אמר ליה רבא לרב הסדא: דרשינן משמך "הלכה כרבי יהודה".

אמר לו: יהא רעוא, כל כי הני מילי מעלייתא — תדרשו משמאי [יהי רצון, שאת כל הדברים הטובים, כמו דבר זה, תאמרו בשמי].

ומקשינן: מי אמר רבא הכי?

והתניא: רבי אומר: בת הניזונת מן האחין נוטלת בנדוניתה עישור נכסים.

ואמר רבא, הלכתא כרבי?

אלמא לא סבר רבא כרבי יהודה, ששמין דעת האב?

ומשנינן: לא קשיא.

הא, זה שאמר רבא "הלכה כרבי יהודה", הוא ככגון דאמידניה [שהיכרנו את דעתו אם הוא קמצן או וותרן, לפי שגר בינינו], ואז יש לנו אפשרות לשום את דעתו, ולכן אמר רבא שנותנים לה לפי אומד הדעת של אביה.

הא, זה שאמר רבי שנותנים עישור נכסים — בדלא אמידניה, שאין לנו אפשרות לאמוד את דעתו, כיון שאינו גר בינינו.

הכי נמי מסתברא שבמקום שמכירים את האב אומדים בדעתו של האב.

דאמר רב אדא בר אהבה: מעשה ונתן לה רבי, אחד משנים עשר⁽⁷⁵⁾ בנכסים.

ולכאורה קשיין דברי רבי אהרדי?

אלא לאו, שמע מינה שיש לחלק את חילוקנו:

הא דאמידניה, שמכירים את האב — נותנים לפי אומד דעתו, הא דלא אמידניה, שאין אנו מכירים דעתו, נותנים לפי ערך הנכסים.

ומסקינן: אכן, שמע מינה.

ועתה דנה הגמרא בדינו של רבי:

גופא, אמר רבי: בת הניזונת מן האחין — נוטלת עישור נכסים לנדונייתה.

אמרו לו חכמים לרבי: לדברייך, מי שיש לו עשר בנות וכן — אין לו לבן במקום בנות כלום?

אמר להן רבי: כך אני אומר: ראשונה [והניחה הגמרא, שכונתו של רבי היא לבת הנישאת ראשונה] נוטלת עישור נכסים. שניה נוטלת עישור במה ששיירה הראשונה. ושלישית במה ששיירה השניה.

ואולם, לאחר שנטלו כל אחת בשעת

75. יש מהראשונים שדייקו מכאן, שאם אם שמין את דעת האב, לעולם אין מוסיפין על